

ДРУГИЙ РІК ВІЙНИ БЕРЕЗЕНЬ, КВІТЕНЬ, ТРАВЕНЬ

Хроніка подій.
Промови та звернення
Президента України
Володимира Зеленського

Харків
«ФОЛІО»
2023

[Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>](http://kniga.biz.ua)

Передмова

Кожен день вже дев'ятирічної війни, яка йде на нашій території — це день героїзму ЗСУ, всього українського народу в боротьбі з агресором, який все ще числом військовослужбовців, зброї, інших ресурсів переважає можливості української армії. Але зараз, на другому році активних бойових дій, стає ясно, що ворог не може використати цю перевагу та окупувати ще більше території. Агресор використовує можливості авіації та ракетних військ для терору мирного населення нашої країни.

Період, про який йдеться у попередніх дванадцяти томах видання, був ознаменований не тільки успішними спробами зупинити ворога в перші дні й місяці повномасштабного вторгнення, а й знаковими перемогами — звільненням півночі України, знищенням флагмана російського флоту крейсера «Москва», звільненням Харківщини та правобережної Херсонщини, героїчною обороною Бахмута.

Перший том хроніки другого року повномасштабного вторгнення — спроба зафіксувати події трьох місяців оборони країни, передусім Бахмута, Вугледара, підготовки до літнього контрнаступу зі звільнення півдня України. Саме в цей час готувалися нові бригади на Заході, почалося активне постачання бронетехніки та засобів розмінування. Цей період війни ознаменовано активною роботою керівництва країни для контактів із Заходом щодо постачання військової техніки, літаків F-16, ракет «земля-земля» наземного базування більшої дальності, сучасних засобів ППО та ПРО. Санкційні навантаження на російську економіку збільшилися. Кожен наступний пакет санкцій, що приймається під тиском України, містить все більш жорсткі міри проти російського експорту та імпорту, зокрема постачання важливих для російської військової галузі компонентів через треті країни та обмеження російського нафтового імпорту через санкції на транспортування енергоносіїв з РФ

у разі порушення цінового ембарго. Українські представники у Рамштайні на чергових засіданнях збільшили коло країн, які допомагають нам як зброєю, так і гуманітарною допомогою. Розв'язано питання фінансування українського бюджету на системній основі.

Раз на декілька днів відбувається нагородження наших героїв. Нещодавно було розв'язано питання гідного фінансування їхньої винагороди за тяжку бойову роботу.

Кожен день наближає нашу перемогу. На жаль, ми розуміємо, що ця перемога коштує багатьох людських життів, як військових, так і мирних мешканців українських міст.

Олександр Красовицький

---

25 лютого 2023 року

Хроніка подій

- ▶ Українські захисники протягом минулої доби ліквідували близько 650 окупантів, а також десятки одиниць ворожої техніки, серед якої 12 танків та 9 броньованих машин.
- ▶ 24 лютого українські захисники відбили 70 ворожих атак на Куп'янському, Лиманському, Бахмутському, Авдіївському та Шахтарському напрямках.
- ▶ За минулу добу росіяни здійснили обстріли чотирьох територіальних громад Сумської області, крім того, влучили протитанковою керованою ракетою в маршрутку, внаслідок чого госпіталізовано чотирьох мирних жителів.
- ▶ Російські окупанти втратили роту своїх військових, штурмуючи на Луганщині Кремінський напрямок.
- ▶ Секретар РНБО Олексій Данилов заявив про підготовку українського суспільства до війни з РФ та викриття «російської агентури» й пропаганди з 2020 року.
- ▶ У тимчасово окупованому Маріуполі вибухнув російський склад боекомплектів.
- ▶ СБУ під час стабілізаційних заходів у звільнених районах Харківської області затримала колаборанта, який під час окупації Куп'янська влаштувався «експертом» до МВС РФ і фабрикував справи проти українців.
- ▶ Росіяни змінюють персональні дані викрадених з України дітей, щоб ускладнити їхній пошук. Зокрема, зафіксовано випадки, коли вони додавали віку дітям, яких вивозили до «таборів перевиховання» у Криму, повідомила експертка Регіонального центру прав людини Катерина Рашевська.
- ▶ Поблизу села Добрянка Високопільської громади на Херсонщині двоє людей загинули внаслідок підриву на російській міні.
- ▶ Противник не полишає спроби прорвати оборону та захопити Бахмут. Командувач Східного угруповання військ генерал-полковник Олександр Сирський відвідав військові частини Сил оборони, які захищають місто та підступи до нього. Основні зусилля російські окупанти зосередили на захопленні Бахмута та його оточенні. Бої ідуть навколо самого міста та на його околицях.

- ▶ На Площі Свободи в центрі Таллінна виставили підбитий в Україні російський танк, він залишатиметься там близько тижня. У Міноборони Естонії розповіли, що це Т-72, знищений силами оборони України в березні 2022 року. *«Цей танк — символ варварського вторгнення Росії. А також він демонструє, що агресору можна завдати поразки. Давайте допоможемо Україні захищати свободу»*, — зазначають в повідомленні.
- ▶ Російськими військами наразі окуповано 1877 українських міст і сіл, повідомив президент Володимир Зеленський у зверненні до учасників заходу Федерального президента Німеччини, присвяченого солідарності з Україною. *«Ми воюємо на українській землі за те, без чого всі ви, друзі, не уявляєте власного життя. Це елементарна безпека, це свобода і життя за законом, це людська гідність і право кожної людини та кожної спільноти на повагу до себе, це щастя жити в родині й можливість мріяти про безпечне та вільне майбутнє для своїх дітей. Прості речі, яких зараз позбавлені 1877 українських міст і сіл. Окупант прагне збільшити це число й додати ще мільйони зламаних доль до вже зламаних»*. Зеленський відзначив, що окупований Росією Маріуполь зруйнований більш ніж на 90%, там майже не лишилося цілих будинків.
- ▶ Рік роботи створеного урядом 16 лютого 2022 року Фонду часткового гарантування кредитів у сільському господарстві дозволив навіть в умовах широкомасштабної російської агресії і тимчасової окупації частини українських земель повністю забезпечити продовольчу безпеку України, повідомила під час спілкування з представниками українських та закордонних ЗМІ його перша очільниця Людмила Денисюк. Державне гарантування кредитування малих та середніх аграріїв зробило можливим забезпечення в необхідних обсягах населення і особового складу ЗСУ вітчизняними сільгоспродуктами, експорту, збереження надходжень до бюджету та розвиток економіки в цілому. Продовольчої кризи України, на яку так розраховували окупанти, не відбулося, констатувала пані Денисюк.
- ▶ У Литві завершили кампанію збору коштів на радіолокаційні станції для України Radarom з результатом 14 мільйонів євро, на них можливо придбати 14 радарів.
- ▶ Російські війська обстріляли Краматорськ та Авдіївку на Донеччині, у тому числі вдарили ракетою по житловій забудові. Внаслідок обстрілу зруйновано місцеву амбулаторію, є поранені.
- ▶ На тимчасово захоплених територіях Запорізької та Херсонської областей російські окупанти посилюють тиск на цивільне

населення, проводять обшуки помешкань. У місті Василівка Запорізької області росіяни облаштували катівню, де утримують проукраїнськи налаштованих громадян.

- У суботу на Бахмутському напрямку російські війська здійснили кілька безуспішних спроб атакувати Сили оборони.

Ми зробимо українську формулу миру основою нової безпеки в Європі і у світі — звернення Президента України до учасників Міжнародного форуму в Каунасі

25 лютого 2023 року. 12:49

Пане Президенте Гітанасе!

Пане ректоре!

Пані та панове!

Литовський народе!

Ми з вами, українці й литовці, спільно йдемо історію Європи. Ми з вами об'єднані поколіннями і століттями. Ми з вами пройшли часи хороші і часи трагічні, часи мирні і часи жорстокі. Скільки б не були на світі українці та литовці, ми завжди боролися за свободу — так чи інакше.

Нині — видатний час. Час, коли ми можемо вибороти й гарантувати нашу з вами свободу не просто на роки, не просто на десятиліття. Зараз такий час, коли ми можемо захистити нашу з вами свободу назавжди.

Росія повинна програти в Україні. Російський реваншизм має назавжди забути про Київ і Вільнюс, про Кишинів і Варшаву, про наших братів у Латвії та Естонії, у Грузії та в кожній іншій країні, якій нині погрожують російські вбивці.

Ми можемо це. У нас є цей історичний шанс. І я дякую усім вам, литовський народе, дякую всім вам, друзі, за те, що ви разом із нами робите дійсно все, щоб не втратити цей історичний шанс. Оборонна допомога, політична, економічна, гуманітарна — немає такої сфери, у якій Україна не відчула б щирості та рішучості Литви. Українці завжди це пам'ятатимуть і завжди зберігатимуть вдячність за це.

І я вірю, що саме цього року ми можемо додати до нашої з вами історії ще одну віху: нашу з вами спільну перемогу у війні проти спільного ворога. Ми збережемо нашу незалежність. Точно збережемо. А отже, уже зараз ми маємо діяти так, щоб дати нашим народам надійні гарантії неповернення зла.

Українська формула миру — це десять пунктів, які дають саме такі гарантії. Це очевидно необхідні безпекові пункти. Це очевидно необхідна деокупація України. І це очевидно необхідна справедливість для всіх, хто постраждав від російської агресії.

Жодній людині на землі більше ніколи не мають загрожувати голод і радіаційні катастрофи, агресії та терор, руйнація енергетики та блекаут міжнародного права, депортації та екоциди. Росія несе все це своєю агресією. Ми приберемо все це. Наші героїчні воїни це зроблять. Наша співпраця з вами і з усім світом це зробить. Наша формула миру це зробить.

І як наслідок ми зробимо нашу формулу миру основою нової безпеки всіх у Європі та кожного у світі, хто цінує життя.

Упевнений, що Литва буде на цьому шляху разом із нами!

Слава всім, хто бореться за свободу!

Слава Україні!

**Нашою сміливістю і зброєю можемо повернути мир
і створити запобіжник для будь-яких агресій — звернення
Володимира Зеленського до учасників заходу Федерального
президента Німеччини, присвяченого солідарності з Україною**

25 лютого 2023 року. 14:12

Дорогий народі Німеччини!

Пане Федеральний президенте!

Пане канцлере, Олафе!

Сьогодні рік, як усе змінилося. Змінилося для України, для Німеччини, для всієї Європи й вільного світу.

Те, до чого за десятиліття миру зник вільний світ, виявилось тим, за що треба воювати.

Не спрацювала дипломатія. Не спрацювала наявна у світі архітектура безпеки. Не спрацювала стара європейська надія, що економічні зв'язки здатні утримати від руху російські танкові колони.

Але було й те, що спрацювало. Передусім єдність. Єдність України, Німеччини, усього вільного світу. І рішучість. Рішучість у захисті основ нашого з вами життя.

Ми воюємо на українській землі за те, без чого всі ви, друзі, не уявляєте власного життя. Це елементарна безпека. Це свобода та життя за законом. Це людська гідність і право кожної людини й кожної спільноти на повагу до себе. Це щастя жити в родині та можливість мріяти про безпечне й вільне майбутнє для своїх дітей.

Прості речі, яких зараз позбавлені 1877 українських міст і сіл. Окупант прагне збільшити це число й додати ще мільйони зламаних доль до вже зламаних.

Знаєте, в окупованому Росією нашому Маріуполі майже не залишилося цілих будинків. Росія зробила все, щоб вбити це місто. Коли там жило майже півмільйона людей. Більш ніж на 90% Маріуполь зруйнований. Залишки будинків, які були знищені російськими бомбами та ракетами, спалені окупантами частини міста Росія зносить, щоб переробити ці страшні руїни на бетонну крихту. На крихту, яку збираються використовувати для будівництва доріг.

Ми маємо зробити все можливе і неможливе, щоб не дати Росії переробити на бетонну крихту Україну, наших сусідів і всю Європу, до якої хоче дотягнутися російський реваншизм.

Чи нам по силах перемогти? Так, ми здатні на це. У єдності. Рішучо. І незламно. Ми здатні завершити російську агресію вже цього року.

Німеччина була разом із нами від перших хвилин російського вторгнення. Німеччина допомагає нам захищати українців від російського терору. І Німеччина буде разом із нами в день перемоги свободи, буде разом із нами, коли ми врятуємо наші міста і села, нині окуповані, від російської неволі.

Народе Німеччини!

Пане Федеральний президенте!

Пане канцлере, Олафе!

Зараз той час, коли нашою сміливістю й нашою зброєю можна повернути мир і створити історично важливий запобіжник для будь-яких агресій. Ніхто більше не наважиться на агресію проти іншого народу, коли знатиме, що вільний світ захистить цей народ. Ніхто більше не посягатиме на свободу, коли знатиме, що вільний світ має достатню рішучість для захисту свободи. Ніхто більше не повторить 24 лютого минулого року, коли знатиме, що на всій території України не залишилося жодного окупанта.

Ми можемо це забезпечити — разом із вами! Разом з усіма у світі, хто цінує життя.

Я дякую вам за підтримку! Дякую за те, що були разом із нами протягом цього року!

Дякую вам, Президенте, дякую тобі, Олафе, за вашу віру в Україну, у наших людей і в наші з вами спільні цінності вільної, об'єднаної та мирної Європи!

Слава всім, хто бореться за свободу!

Слава Україні!

Санкції проти Росії запроваджуватимуться й надалі, щоб нічого не залишилося від потенціалу російської агресії — звернення Президента України

25 лютого 2023 року. 20:58

Бажаю здоров'я, шановні українці!

Сьогодні затверджено десятий пакет санкцій ЄС проти Росії за віину. Десятий і, очевидно, не останній пакет.

Санкції будуть запроваджуватись і надалі, щоб нічого не залишилось від потенціалу російської агресії.

Зараз у десятому пакеті є нові санкційні кроки, потужні, проти військової промисловості та фінансового сектору держави-терориста і проти пропагандистів, які втопили у брехні російське суспільство, намагаються поширити свою брехню на весь світ. У них це точно не вийде.

Наші дипломати й уся держава працюють над тим, щоб розширити глобальні і, зокрема, європейські санкції ще на російську атомну галузь, на «Росатом», всіх, хто причетний до ракетної програми і ядерного шантажу держави-терориста. Вже є відповідні кроки партнерів: Сполучених Штатів, Британії. Очікуємо відповідних кроків і від Європейського Союзу.

Звичайно, ми продовжимо роботу над санкціями України проти російських суб'єктів та всіх, хто їм допомагає. Будуть відповідні рішення.

Дуже хороший дипломатичний імпульс цього тижня дала й наша резолюція, яка була ухвалена на Генасамблеї ООН. Резолюція щодо миру для України, щодо територіальної цілісності нашої держави і захисту міжнародного права від агресії Росії. Фактично ми бачимо, що сенс нашої формули миру стає основою конкретних міжнародних політико-правових рішень, і їх підтримує світова більшість.

Я дякую кожній зі 141 держави, які підтримали нашу резолюцію. Дякую кожному лідеру держав і кожному народу, які однаково з Україною цінують свободу й міжнародний порядок.

Звичайно, кожен успіх наших дипломатів, кожна зовнішньополітична можливість нашої держави й кожен прояв світової уваги до українців базуються на незламності нашого народу України, на незламності наших воїнів.

На тому, що Україна — міцна й постійно міцнішає. Світ любить сильних. І допомагає сміливим.

Глобальний центр сили й сміливості зараз саме тут, в Україні, саме в наших людях, які боронять нашу державу. Які боронять нашу землю, нашу Донеччину, нашу Луганщину, всі наші землі, де тривають дуже

жорсткі й болісні бої. Я дякую кожному нашому воїну, усім, хто стійко, сильно, сміливо захищає наші позиції на Донбасі, знищує ворога, за такий потужний результат на сході.

Результат на сході, щоб, як наслідок, ми мали результат і на всіх інших напрямках.

Сьогодні відзначу бійців 56-ї окремої мотопіхотної бригади та 77-ї окремої аеромобільної бригади за героїзм і результативність у боях на Бахмутському напрямку. Молодці, хлопці!

Артилеристи 55-ї бригади «Запорізька Січ», морпіхи 35-ї окремої бригади імені контрадмірала Остроградського, піхотинці 59-ї окремої мотопіхотної бригади імені Гандзюка та 72-ї окремої бригади імені Чорних Запорожців, а також десантники 79-ки — усі на Донбасі — я дякую вам, хлопці, за гідну відсіч ворогу!

Хочу подякувати сьогодні особливо усім військовослужбовцям Інженерно-авіаційної служби авіації Збройних Сил України. Усім тим, хто працює на землі, щоб Україна перемагала в небі.

Сьогодні — професійне свято наших військових авіаційних інженерів.

Це люди, чію фаховість, надійність повністю підтвердила наша здатність боронити небо. Я дякую всім, хто робить цей інженерно-авіаційний внесок у наближення нашої перемоги!

Слава кожному й кожній, хто зараз у бою!

Дякую всім, хто допомагає захищати Україну від російської агресії!

Світла пам'ять усім героям, які віддали своє життя за нас, за Україну!

Слава Україні!

**Українські прапори на вулицях міст Данії
свідчать про волелюбність і сміливість — звернення
Президента до данського народу з нагоди річниці
повномасштабного російського вторгнення в Україну**

25 лютого 2023 року. 21:04

Вільні люди вільної країни!

Я можу так звернутися до вас, народо Данії.

Я можу так звернутися до народу України.

Я звертаюся так, і це розкіш у сучасному світі. Розкіш, про яку багато хто лише мріє.